

Bergen 15. november 2006

Klage på konsesjon til bygging av Årvik kraftverk i Årvikelva, Kvinnherad kommune, Hordaland

Naturvernforbundet Hordaland (NVH) er rettslig klageinstans etter Forvaltningsloven og ønsker ved dette brevs merknader å klage på Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) tillatelse i brev av 13.10.2006, under henvisning til søknad av 15.12.2005 og til vedlagt KTV-notat nr. 60/2006, å gi Småkraft AS lov til å bygge Årvik kraftverk i Årvikelva i Kvinnherad kommune, Hordaland fylke. NVH mottok vedtaket 26.10.2006 og overholder dermed tidsfristen i Forvaltningsloven, jf. § 29.

NVH vil først bemerke at NVE gjorde en riktig vurdering i forhold til Småkraft AS sine planer, ved å be om ny planendringssøknad og deretter velge alt. B som sparte fossen Kvitingen med minstevannføring i sommerhalvåret på den utbygde strekningen.

Klagen er som følger. Årvikelva har sitt nedbørfelt på den nordlige del av Folgefonnhalvøya og renner ut i Hardangerfjorden. I tillegg er det i samme geografiske området av NVE gitt tillatelse til utbygging av Gjetningsdalen i Gjetningsdalen, Daleelva i Gjetningsdalen, Øyrabekken, Gjerde, og nå sist Alsåkerelvi. Det er søkt om konsesjon for Tveitelva, Stampaelva og Stølsdalselva. Vi har erfaring for at det jobbes med kraftplaner også for Storelvi. Med NVE's konsesjonspraksis er det all grunn til å frykte at også de tre søknadene som ligger inne til behandling, og Storelvi når den kommer, vil få tillatelse til å bygges ut for kraftproduksjon. Skjer det, vil det ikke lenger være noen elver, og bare noen få mindre bekker, som renner urørt ut til Hardangerfjorden i det omtalte området.

NVE har her ikke vurdert sumvirkninger av alle prosjektene og samlet konsekvenser av prosjektene på landskapsbildet, naturmangfoldet, friluftslivet og reiselivet innenfor den nordlige del av Folgefonnhalvøya, som det geografiske området utgjør. Slepning av minstevannføring er ikke å betrakte som godt nok alternativ til opprinnelig tilstand.

Helhetsplanleggingen er fraværende for disse vassdragene og skadeomfanget i et viktig nasjonalt landskap er uerstattelig. Det må være relevant å forlange at direktoratet er i stand til å se og villig til å vurdere totalresultatet av sine enkeltvurderinger. Det er meningsløst å tillate en bit for bit utbygging som ender opp med at bare noen få, mindre bekker blir værende tilbake i et så kjent og viktig landskap.

Det vil være fullstendig uakseptabelt at det ikke lenger er elver som renner urørt ned i de midtre og indre deler av Hardangerfjorden i fra Folgefonnhalvøya. Hardangerfjorden er et spesielt viktig landskap av nasjonal og internasjonal verdi og interesse. Nordbreen av Folgefonna og Folgefonna nasjonalpark har sin nordlige utbredelse inn i området og de nevnte elver er vassdrag som renner i fra fjell til fjord. Hele den nordlige Folgefonnhalvøya er derfor definert som landskapsområde av betydning og bør ses på som en helhet, selv om vi her retter vår oppmerksomhet mot fjordlandskapet.

Det vil være et nasjonalt tap å frata Hardangerfjorden sin elve- og fossenatur som har så stor betydning for fjordens og landskapets karakter og særtrekk. Hardangerfjorden har også en historisk og kulturhistorisk interesse for det norske folk. Summen av inngrep vil medføre at disse kvaliteter vil gå tapt for nasjonen. NVH er av den oppfatning at NVE som delegert myndighet for regjeringen gjennom Olje- og energidepartementet er ansvarlig for at regjeringens intensjoner og planer som er uttrykt i Soria Moria erklæringen om utarbeidelse av Fylkesvise

planer for småkraftverk blir etterlevd. Fylkesvise planer tar sikte på å unngå nettopp slike ødeleggende virkninger som summen av disse prosjektene representerer i et så viktig landskap som Hardangerfjorden.

NVE sier selv i sitt høringsdokument, Forslag til faglige retningslinjer for utarbeidelse av fylkesvise planer for småkraftverk, at de vil bruke de retningslinjer som er skissert i deres dokument. Retningslinjene sier at inngrep som medfører bortfall eller vesentlig reduksjon av verdifulle landskaps-/landskapselementer av nasjonal, regional eller lokal betydning bør unngås, og at prosjekter som ligger under samme nedbørfelt/område/kommune og som kan forventes å føre til uheldige sumvirkninger, bør sendes samtidig på høring så langt det er mulig. NVE's vurdering av sumvirkninger er at det fordrer en mer helhetlig planlegging og vurdering av disse virkninger. I områder hvor man er kjent med at det foreligger flere konkrete planer om småkraftverk, vil NVE legge til rette for en mest mulig samordnet behandling. Dette vil kunne innebære at prosjekter legges på vent inntil man kan få gjennomført en samlet høring for de prosjektene som kan komme i konflikt med hverandre eller medføre uheldige sumvirkninger.

Kriterier for løpende behandling av konsesjonssøknader i dokumentet forklarer at det kan være hensiktsmessig å utsette behandlingen av prosjekter som er lokalisert i områder med særlig planleggingsbehov, og som kan gi en dårlig forvaltning av vassdragsressursene og miljøverdiene i området samlet sett. NVH ser den nordlige del av Folgefonnhalvøya som et område med særlig planleggingsbehov grunnet antallet av planlagte prosjekter.

Fylkesvise planer vil bli et viktig styringsinstrument for hvordan vi foretar en helhetlig vurdering av konsesjonssøknader for småkraftverk. Planene med retningslinjer vil fremstå innen rimelig kort tid. For å vurdere om bortfallet av Årvikelva, sammen med gitte konsesjoner og søkte prosjekter, representerer så stor negative influens i et viktig nasjonalt landskap at det er uakseptabelt, krever NVH at tillatelsen til å utnytte Årvikelva til kraftutbygging blir trukket tilbake til vurderingen av sumvirkninger er foretatt. Primært gjennom Fylkesvise planer for småkraftverk, sekundert av NVE i samarbeid med andre faglige etater og organisasjoner. NVH betrakter ikke slepping av minstevannføring som et godt nok alternativ til å redusere skadeomfanget av tiltakene.

Med vennlig hilsen
NATURVERNFORBUNDET HORDALAND

Nils Tore Skogland
Daglig leder

Kopi:
Olje- og energidepartementet
Miljøverndepartementet
Direktoratet for naturforvaltning
Fylkesmannen i Hordaland
Hordaland fylkeskommune
Kvinnherad kommune